

RECERCA I DIFUSIÓ DE L'ETNOLOGIA CATALANA
CENTRE DE PROMOCIÓ DE LA CULTURA POPULAR I TRADICIONAL CATALANA

Núm. 22. Juny de 1999

**CULTURA I RISC:
CAP A NOUS ÀMBITS D'ESTUDI EN LA RECERCA
ANTROPOLÒGICA A CATALUNYA**

Des de fa uns anys, l'antropologia ha iniciat un camí significatiu per tal de replantejar-se antigues i noves temàtiques de recerca, impulsant nous àmbits de treball que connectin, encara més, amb les dinàmiques del món contemporani i, a la vegada, fer que el coneixement antropològic ofereixi eines de coneixement susceptibles d'aplicabilitat; això ha comportat que hagin nascut nous àmbits d'estudi relacionats amb noves problemàtiques. A hores d'ara, alguns d'aquests àmbits s'estan començant a concretar, i un d'aquests és el relacionat amb la problemàtica que interrelaciona "cultura" i "risc", un dels factors que, a hores d'ara, és més present en les dinàmiques actuals de la nostra societat contemporània. En aquest sentit, la Fundació Winterthur, el

proppassat 25 de febrer de 1999, en el marc del grup de recerca sobre "Risc i Cultura", dirigit per la Dra. Maria Jesús Buxó, catedràtica d'antropologia cultural de la Universitat de Barcelona, va atorgar sis ajuts, en forma de beques, per dur a terme treballs sobre aquesta temàtica; l'acte fou presidit pel director de la Fundació esmentada, Sr. Giuseppe Gamucci, i comptà amb la participació dels doctors Pedro Clavero, degà de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona, Xavier Roigé, director del Departament d'Antropologia Social d'aquesta Facultat, L. Calvo en re-

presentació del CSIC i la susdita Dra. Buxó. El grup de treball sobre risc i cultura es creà el 1995 dins del projecte Horitzó 2001 impulsat pel Grup Winterthur per tal d'analitzar i dissenyar, des del punt de vista cultural, programes d'educació cívica centrats, inicialment, en l'estudi de la seguretat viària, domèstica i ecològica de la infància i la joventut. L'objectiu de les recerques van dirigides a la construcció d'una cultura de la seguretat amb la qual es pugui aprendre a mesurar les situacions d'incertesa i desenvolupar repertoris de risc, previsió i prevenció. Les beques que s'han atorgat ara han tingut com a eix aquest seguit de plantejaments; en aquest sentit, els treballs seleccionats han estat: "Percepció del risc nuclear a l'àmbit de la central nuclear de Vandellòs II" (Emilio Moreno Andueza); "Antropologia del Ciberespai, el risc com a innovació" (Ricard Faura Homedes); "Percepció diferencial del risc ecològic: la síndrome 'nimby' i el conflicte de l'abocador del Garraf" (Rafael Nevado Barbudo); "Risc i modernitat: l'impacte sociocultural dels esports d'aventura" (Ricardo Sánchez Martín); "Estils corporals i subsanació del risc: exercicis, jardins de París i interculturalitat Orient-Occident" (Isabel Calpe Rufat); "La construcció cultural de l'al·letament: percepció del risc a la criança infantil en els segles XIX i XX" (Elena Soler Muñoz).

PAÏSOS CATALANS

Festcat (Escola Catalana de la Festa) Campus de Cultura Popular (Llívia, 19-25 de juliol de 1999); **Dansàneu** (Esterrí d'Àneu, 26 de juliol-1 d'agost de 1999); **III Curs de Música Tradicional i Popular** (Vilanova i la Geltrú, 26 de juliol-1 d'agost de 1999); **III Curs de Jocs Tradicionals** (Horta de Sant Joan, 26 de juliol-1 d'agost de 1999).
Informació: Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana. C/ Diputació 279-283. Barcelona. Tel.: 934 67 80 00. Fax: 934 67 80 01.

AULA DE MÚSICA TRADICIONAL: ACTES DE CLOENDA

Lloc: Tarragona, Barcelona, Figueres, Lleida i Tortosa
Dates: 18-27 de juny de 1999.
Informació: Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana. C/ Diputació 279-283. Barcelona. Tel.: 934 67 80 00. Fax: 934 67 80 01.

ESPANYA

Historia a Debate

Lloc: Instituto Padre Sarmiento (CSIC) - Santiago de Compostela
Dates: 14-17 de juliol de 1999
Organització i informació: Instituto Padre Sarmiento (CSIC)
Apartat de Correus 26
15702 Santiago de Compostela
Tel.: 981-582044. Fax: 981-582049
A/e: had@cesga.es

VII Encuentro de Latinoamericanistas

Lloc: Càceres
Dates: 20-22 de setembre de 1999
Informació: Centro de Estudios sobre Migraciones y Racismo. Escuela de Estadística. Universidad Complutense de Madrid. Av. Puerta de Hierro s/n. 28040 Madrid. Tel.: 91.3943976. Fax: 91.5434943. A/e: calvobuezas@cps.ucm.es.

VIII Congreso de Antropología Social

Lloc: Santiago de Compostela (Facultad de Filosofía. Campus Sur. 15076 Santiago de Compostela. Tel. 981 58 36 20. Fax: 981 53 04 82).
Dates: 20-24 de setembre de 1999
Àmbits de treball: "Globalización, fronteras culturales y políticas y ciudadanía; Antropología del Género; Antropología de la Pesca; Antropología Jurídica; Nuevos Movimientos Religiosos, Iglesias y "Sectas"; Antropología y Economía Política; Patrimonio Cultural y Museología; Antropología más allá de la Academia: aplicaciones, contribuciones prácticas e intervención; Recreaciones etnográficas; Lenguas, Identidades, Ideologías. Los usos sociales y políticos de la diversidad cultural; Antropología de las edades."
Secretaria del Congrès: Asociación Galega de Antropología. VII Congreso de Antropología. Museo do Pobo Galego. Santo Domingo de Bonaval, s/n. 15703 Santiago de Compostela (A Coruña).

EUROPA

European Society for Oceanists: "Asia in the Pacific"

Lloc: Leiden, The Netherlands.
Dates: 25-29 de juny de 1999.
Informació: ESFO. Organizing Cmttee, ISIR, Nonnensteeg 1-3, 2311 VJ Leiden, The Netherlands. Tel.: 31-(0)71-527-2419/2416. Fax 31-(0)71-527-2632. A/e: isiresfo@rullet.leidenuniv.nl.

Gypsy Lore Society: Annual Conference

Lloc: Florència, Itàlia.
Dates: 28-29 de juny de 1999.

Informació: Leonardo Piasere, Dipartimento di Studi Sociali, Università di Firenze, via Cavour, 82, 50129 Firenze, Italy. Fax 39-055-2757750. A/e: studi_soc@cesit1.unifi.it.

7th International Conference on Thai Studies: "Thailand: a Civil Society?"

Lloc: Universitat d'Amsterdam.
Dates: 4-8 de juliol de 1999.
Organització i informació: International Institute of Asian Studies i University of Amsterdam, Oudezijds Achterburgwal 185, 1012 DK Amsterdam, The Netherlands. Tel.: +31205252940. Fax: +31205253010. A/e: . Web: <http://www.pscw.uva.nl/icts7>.

International Visual Sociology Association: conferencia anual

Lloc: Antwerp, Bèlgica.
Dates: 14-18 de juliol de 1998.
Tema: "Visual Cultures & Visual Literacies Changing Ways of Imaging Science & Society."
Informació: Dimitri Mortelmans; a/e: . Web: <http://hgins.uia.ac.be/u/ivsa/>.

German Ethnological Society (DGV)

Lloc: Heidelberg, Alemanya.
Dates: 3-7 d'octubre de 1999
Tema: "Interdisciplinarity. Ethnology and its Neighbors."
Informació: Institut für Ethnologie, Universität Heidelberg, Sandgasse 7, D-69117 Heidelberg, Germany. Tel.: 49-(0)6221-542236. Fax: 49-(0)6221-543556. A/e: . Web: <http://www.eth.uni-heidelberg.de>.

ASA Conference: 'Participating in Development: Approaches to Indigenous Knowledge'

Lloc: School of Oriental and African Studies, Thornhaugh St, London, WC1H 0XG.
Dates: 2-5 d'abril del 2000.
Informació: Alan Bicker, Social Anthropology Department, Eliot College, University of Kent, Canterbury, Kent, CT2 7NS. Tel.: 01227-764000. Fax: 01227-827289. A/e: .

International Oral History Association: XIth International Oral History Conference

Lloc: Istanbul, Turquia.
Dates: 15-19 de juny del 2000.
Theme: "Crossroads of History: Experience, Memory, Orality."
Informació: Arzu Ozturkmen, XIth International Oral History Conference, Bogazici Universitesi, Tarih Bolumu, Bebek, 80815, Istanbul, Turkey. Tel.: 90-212-263 1540 (ext 1544). Fax: 90 212 257 5017. A/e: , neyzi@sabanciuniv.edu.tr.

ÀFRICA

International Association for the History of Religions, 18th Quinquennial Congress

Lloc: Durban, Sud-Àfrica.
Dates: 5-12 d'agost del 2000.
Tema: "The History of Religions: Origins and Visions."
Informació: Rosalind I J Hackett, Program Chair, Dept. of Religious Studies, U of Tennessee, Knoxville. Tel.: 423/974-2466. Fax: 423/974-0965. A/e: rhackett@utk.edu.

AMÈRICA

Society for the Study of the Indigenous Languages of the Americas: trobada d'estiu

Lloc: Urbana, IL. (EUA).
Dates: 9-11 de juliol de 1999.
Informació: Linguistic Institute, University of Illinois at Urbana Champaign, 162 Henry Administration Bldg, 506 S Wright St, Urbana, IL 61801. Tel: 217/333-1563. Fax: 217/333-3466. Web: <http://www.beckman.uiuc.edu/linginst>.

International Ethnobotany Symposium: "Medicinal Plants: Folk Traditions, History, Pharmacology"

Lloc: San José, Costa Rica.
Dates: 14-18 de setembre de 1999.
Informació: web: <http://www.costarica.com/wg/simposio>

American Folklore Society (AFS), Annual Meeting

Lloc: Memphis, TN (EUA).
Dates: 20-24 d'octubre de 1999.
Informació: AFS c/o AAA Meetings Dept, 4350 N Fairfax Dr, Suite 640, Arlington, VA 22203. Tel.: 703/528-1902 ext 3025. A/e: jmeier@ameranthassn.org.

ÀSIA

35th World Conference of the International Council for Traditional Music

Lloc: Hiroshima (Japó).
Dates: 19-25 d'agost de 1999.
Informació: Josep Martí, Departament de Musicologia, Institució Milà i Fontanals (CSIC). C/ Egipcíacques 15, 08001 Barcelona. Tel. 93 442 91 23. A/e: jmarti@bicat.csic.es

CURSOS

Escuela de Antropología Social "Julio Caro Baroja". Trabajo de campo: métodos y técnicas

Director: Carmelo Lisón Tolosana.
Lloc: Santander.
Dates: 28 de juny-2 de juliol de 1999
Informació: UIMP, Isaac Peral, 23. 28040 MADRID. Tel.: 915 92 06 31/915 92 06 33. Fax: 915 43 08 97/915 92 06 40. Web: <http://www.uimp.es>

EXPOSICIONS

Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya

* Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (Terrassa): "La fàbrica tèxtil" (exposició permanent). Informació: MCTC, Rambla d'Egara, 270. Tel. 937 36 89 66.
* Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia: secció permanent "Dels clots als bombos, la industrialització de la pell".

Museu Etnològic de Barcelona

Informació: MEB. Passeig de Santa Madrona, s/n. Parc de Montjuïc. 08038 Barcelona. Tel. 934 24 64 02/934 24 68 07. Fax 934 24 73 64
* *Filipines, un segle després: una doble mirada*. Dates: Fins al maig del 2000. L'exposició té com a objectiu oferir una mirada sobre Filipines en relació amb la seva presència i influència a l'Espanya del segle XIX i a l'actualitat així com la seva contribució a la diversitat del model actual de societat.
* *Propostes per a un joc intercultural*. Dates: gener-octubre de 1999. La mostra se centra en la varietat de jocs tradicionals i actuals del Japó, a partir dels quals es proposa una lectura intercultural: fer servir el joc com a element de coneixement entre societats.
* *El món precolombí: Mesoamèrica*. Dates: fins al setembre de 1999. La diversitat i la riquesa del món precolombí a partir de col·leccions sobre els costums religiosos, alimentaris i socials.

Museu Barbier-Mueller d'Art Precolombí

* *Els fruits del silenci: Art dels indis d'Amèrica del Nord*
Fins el 19 de setembre de 1999. Informació: Montcada, 12-14. 08003 Barcelona. Tel.: 933 10 45 16. Fax: 932 68 39 38. A/e: mbarbier@intercom.es

PREMIS I AJUTS A LA RECERCA

Premi d'Investigació Jaume Caresmar

Temàtica: treball d'investigació sobre llengua, literatura, història, geografia, art, economia o ciències naturals, o qualsevol disciplina relacionada amb l'àmbit geogràfic, social i cultural d'Igualada o de la comarca de l'Anoia. Termini: 15 de setembre del 2000. Entitat que convoca i informació: Ajuntament d'Igualada (Departament de Cultura) i Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada.

Premi Doctor Joan Mercader de Recerca

Temàtica: recerques sobre temes referits a la ciutat d'Igualada o a l'àmbit de la comarca de l'Anoia. Termini: 1 de setembre del 2000. Entitat que convoca i informació: Ajuntament d'Igualada (Departament de Cultura).

Premio de Investigación Casa de América 1999

Objectiu: estimular la reflexió i l'estudi dels principals aspectes d'Iberoamèrica. Temàtica: treballs de recerca, originals i inèdits, sobre qualsevol aspecte relacionat amb les relacions iberoamericanes. Termini: 30 d'octubre de 1999. Informació: Casa de América. Paseo de Recoletos, 2. 28001 Madrid. Tel. 915 95 48 36; web: <http://www.casamerica.es>.

BREUS

* El doctor Claudi Esteve i Fabregat, professor emèrit del Departament d'Antropologia Cultu-

ral, Història d'Amèrica i Àfrica de la Universitat de Barcelona, va guanyar, el 25 de novembre de 1998, el "Sigillo Speciale" del premi Pitre-Salomone Marino, com a reconeixement de la seva dilatada i prestigiosa carrera antropològica. Així mateix, la Universidad Nacional Autónoma de México, li va retre un homenatge l'octubre de 1998 dins del IV Col·loqui Paul Kirchoff sobre les expressions del poder.

* L'Associació Cultural del Matarranya ha publicat un disc compacte amb 10 contes tradicionals del Matarranya, narrats per Antoni Bengochea amb l'acompanyament musical de Javier Armisen. Una mostra (en concret, el conte de la Cendrolina) es pot escoltar al web de l'Associació. Si es vol fer una comanda, cal consultar la web del catàleg de publicacions de l'Associació. També es pot trucar al telèfon 978 85 11 52.

* El 15 de gener de 1999, el professor Maurice Godelier va fer la lliçó inaugural del Màster en Museologia i Gestió del Patrimoni Cultural que portà per títol "La creación de un nuevo Museo de Artes y Civilizaciones no occidentales a principios del segundo milenio"; el tema de la intervenció del professor Godelier va tractar el projecte de realització d'un nou museu, de caràcter antropològic, a París, a partir dels materials ja existents en diferents col·leccions museològiques parisenques.

* A la seu de l'Institut Municipal d'Història de Barcelona s'organitzà els propassats dies 26 i 27 de febrer de 1999 el tercer encontre del Fòrum Barcelona Tradició, que aquest any estigué dedicat a "Festa i ciutat: la festa a Barcelona". En la primera jornada de treball es presentà el volum que aplega els treballs del Fòrum de 1988 (vegeu comentari a 'Notícies Bi-

bliogràfiques'); en segon lloc, l'antropòleg F. Xavier Medina presentà tot un seguit de conclusions sobre el paper i la incidència social de la festa en tres barris barcelonins: Sant Andreu, Gràcia i Sants. Al llarg del segon dia de treball, es presentà el CD-ROM de l'Arxiu Festiu de la Festa Major de Gràcia i el projecte d'Arxiu Festiu del Pla de Barcelona a càrrec de Jordi Pablo i de Ramon Alberch. A més a més, s'organitzaren dues taules rodones: "Festa de barri, festa de ciutat" i "Les festes de ciutat a Barcelona".

* Davydd J. Greenwood, professor d'antropologia en el Goldsmith College de la Universitat de Cornell (Nova York, EUA), dictà una conferència el dia 10 de març de 1999 a la seu de la Residència d'Investigadors CSIC-Generalitat de Catalunya sobre el tema "La investigació-inacció social i les 'inhumanitats' a la universitat contemporània: una visió antropològica des dels EUA de la relació universitat-societat a la fi del mil·lenni", xerrada en què presentà la situació dels estudis humanístics en els EUA, la situació dels quals qualificà de ser en un veritable moment de precarietat atès el creixent augment de manca de fons per a la recerca.

* El Centre de Cultura Popular Carrutxa de Reus organitzà els dies 12, 13 i 14 de març de 1999 unes Jornades sobre les representacions populars de Setmana Santa, en les quals s'analitzaren diversos aspectes d'aquest tema, amb la participació de diferents estudiosos com F. Massip ("Diables i infern en les representacions de la Passió"), J. Roma ("La Passió viscuda en el propi cos: estigmes i vidents"), S. Palomar i F. Sugranyes ("El Misteri del Davallament de la Creu i la Coronació del Senyor a Reus"), etc.

* El dia 25 de març de 1999 s'inaugurà a la seu del Museu Nacional d'Art de Catalunya una exposició retrospectiva sobre el fotoperiodista nord-americà Eugene Smith qui, a la dècada dels anys cinquanta, reflectí la realitat rural de molts pobles d'Espanya. L'antropòleg de la Universitat de Berkeley, professor Stanley Brandes, va impartir una conferència sobre el treball fotogràfic de Smith (podeu també consultar el seu treball, fet amb el professor J. M. de Miguel. "Fotoperiodismo y etnografía: el caso de E. Smith". A: L. Calvo, ed. *Perspectivas en antropología visual - Revista de Dialectología y Tradiciones Populares*, [Madrid, segon quadern de 1998]).

* L'editorial Anagrama va fer públic el propassat dia 8 d'abril de 1999 que l'antropòleg Manuel Delgado, amb el seu treball *El animal público*, havia estat guardonat amb el Premi Anagrama d'Assaig 1999. L'estudi, que s'editarà properament, és una reflexió sobre el paper de l'antropologia en una societat complexa com l'actual en la qual hi ha múltiples variables que incideixen en les formes de vida.

NOTÍCIES BIBLIOGRÀFIQUES

* El Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, en col·laboració amb l'editorial El Mèdol, ha publicat els primers volums de diverses sèries temàtiques que tenen com a objectiu difondre i conèixer diferents aspectes de la cultura popular i tradicional del país. Les primeres sèries han estat: "Guies de cultura popular" i "Eines de cultura popular"; de la primera, s'ha editat el llibre de Lluís Puig *Calendari de danses tradicionals catalanes* i de la segona han estat publicats els llibres se-

REVISTA D'ETNOLOGIA DE CATALUNYA

Abril de 1999

SUMARI

Volum 14

Presentació. Miquel Puig (Comissionat per a la Societat de la Informació).

Dossier: *Cultures en el ciberespai: envers una societat digitalitzada.* Coord. Maria Jesús Buxó.

- * *La materialitat precària del programari: sistemes visuals i relacions socials en la tecnologia digital.* Georgina Born (Universitat de Cambridge)
- * *La virtualització cognitiva de la cultura.* Maria Jesús Buxó (Universitat de Barcelona).
- * *Cap a una antropologia del ciberespai.* David Hakken (Institut de Tecnologia. State University of New York).
- * *Globalització versus localització, incompatibilitat o convivència al ciberespai?* Ricard Faura (Universitat Pompeu Fabra).
- * *Internet i la Societat de la Informació.* Pau Contreras (antropòleg i consultor).
- * *Reflexions preliminars a una ètica de la societat digital.* Josep M. Esquirol (Universitat de Barcelona i Institut de Tecnològica).
- * *La recerca en enginyeria cultural: transculturació d'un antropòleg dins Internet.* Artur Serra (Universitat Politècnica de Catalunya)
- * *Societat de la Informació: agents socials i política pública.* Santiago Guillén.
- * *El Projecte Odyssey: Disseny d'eines informàtiques aplicades a la gestió del treball intel·lectual.* Jordi Colobrants (DSIG Software)

Miscel·lània

- * *Les entremeses de Corpus a la tardor medieval.* Ramon Miró (UNED. Cervera)
- * *Etnomusicologia i emigració: marroquins a Barcelona. Perspectives metodològiques.* Susana Asensio

Recerques finalitzades

- * *La cançó popular catalana.* Antoni Serrà Campins
- * *La masia catalana: del cap de Creus a l'Alta Garrotxa.* Robin Townsend Pi-Sunyer

Museografia

- * *El Museu dera Val d'Aran.* Isabel Rufaste.

Activitats

- * *Les masies de Terrassa, una exposició sobre el patrimoni rural al Museu de Terrassa* (Terrassa, maig de 1997-febrer de 1998). Neus Peregrina
- * *Jornades sobre la gestió dels museus* (Barcelona, 5 de desembre de 1997). Josep Manuel Rueda
- * *Els goigs: entre la devoció i la festa* (Sant Pere de Ribes, febrer de 1998). Els Xilius.
- * *Transhumant, entre la muntanya i la plana.* Ignasi Ros (Universitat de Lleida) i Jordi Abella (Ecomuseu de les Valls d'Aneu) (Esterri d'Aneu i altres localitats pirinenques, 1998).
- * *Nootka, retorn a una història oblidada.* Carme Fauria (Museu Etnològic de Barcelona, 1998).
- * *Patrimoni i turisme* (Barcelona, 28 i 29 d'abril de 1998). Núria Casas.
- * *II Aula Oberta d'Amèrica Llatina i Àfrica: història, societat i medi ambient.* Raquel Piqué i Montserrat Ventura (Universitat Autònoma de Barcelona).

Bibliografia

- * *Revistes d'etnologia internacionals (1996-1998).* F. Xavier Medina i Ricardo Sánchez.

güents: M.A. Pujol i J. Serra. *La dansa catalana en l'ensenyament primari*; T. Xuclà, *Harmonia popular i moderna*; J. Grau i L. Puig. *Artesania de la festa. Constructors d'instruments musicals. Creadors de figures festives*.

* Els professors de la Universitat de Barcelona M. Jesús Buxó i Jesús M. de Miguel han estat els editors de l'obra *De la investigació audiovisual* (Barcelona: Proyecto A Ediciones, 1999), llibre que aplega els estudis següents: M. J. Buxó: "... que mil palabras"; J. M. de Miguel: "Fotografía"; M. Delgado: "Cine"; C. Pinto: "Video"; R. K. Goldsen: "Televisión"; J. M. de Miguel: "Bibliografía instantánea". La finalitat de tot aquest seguit de treballs és, fonamentalment, presentar les possibilitats en recerca social per mitjà de la fotografia, el cinema, el vídeo o la televisió.

* L'antropòleg de la Universitat de Lleida i col·laborador de l'Ecomuseu de les Valls d'Aneu, Ignasi Ros, ha publicat l'obra *Fritz Krüger. Fotografías de un trabajo de campo en Asturias (1927)* (Xixón: Muséu del Pueblu d'Asturies, 1999), treball en què es presenten les imatges que el professor (Universitat d'Hamburg) va fer al llarg del seu treball etnolingüístic a Astúries. El professor Krüger fou un dels més importants representants d'aquest corrent d'estudi que, a principis de segle, tingué una importància notable en l'etnografia europea, tenint, pel que fa a Catalunya, una importància de primer ordre en el treball, per exemple, de Ramon Violant i Simorra que esdevingué el seu més important deixeble a Espanya (sobre l'aportació dels filòlegs d'Hamburg podeu també consultar: "L. Calvo: 'Fritz Krüger y los filólogos del Seminario de Lengua y Cultura Románicas de la Universidad de Hamburgo. Sus aportaciones a la etnografía peninsular.' *Revista de Dialectología y Tradiciones Populares* [Madrid, 1991], vol. XLVI).

* Com a resultat del congrés que es va fer l'any 1997 sota el mateix títol (vegeu-ne una ressenya a la *Revista d'Etnologia de Catalunya*, abril de 1998, núm. 12, pàg. 114-115), l'Institut Català de la Mediterrània (ICM) ha publicat, editat per A. Barusi, F. X. Medina i G. Collesanti, l'obra *El color en la alimentació mediterrànea* (Barcelona: ICM, 1998); podeu veure també l'edició en italià: *Il colore nell'alimentazione mediterranea*. Bologna, Regione Emilia-Romagna, 1998). El llibre es proposa analitzar el paper del color en referència a un fet social tan complex i multidimensional com és l'alimentació. L'obra està dividida en quatre grans parts: "1. Color y hábitos alimentarios en la Europa Mediterránea Occidental; 2. Color, producción y consumo alimentario; 3. Hacia una estética alimentaria; 4. Color: aspectos psicológicos y fisiológicos".

* L'editorial El Mèdol i l'Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona han editat el volum II del Fòrum Barcelona Tradició: *Festa i ciutat: Europa* que aplega el conjunt de treballs que es presentaren en la segona edició d'aquest Fòrum, els quals són: "Colònia", H.-J. Ploenes Mercadé; "Nàpols", G. D'Agostino; "Bèlgica Francófona", J.-P. Ducastelle; "Festa i espai públic", M. Delgado; "La festa asimètrica. Seguici i públic", J. Roma. L'obra es completa amb la transcripció del col·loqui a càrrec de J. Roma i M. Delgado.

* L'Institut Català de la Mediterrània (ICM) ha editat, sota la direcció de M. Àngels Roque, l'obra *L'espai mediterrani llatí* (Barcelona: ICM, 1999) que recull els principals resultats de diversos treballs que l'ICM ha fet en els darrers anys en col·laboració de diverses institu-

cions com la Fondazione Agnelli, la Chambre Régionale de Commerce et d'Industrie de Provence-Alpes-Côte d'Azur-Corse i el Govern de les Illes Balears, així com de diverses reunions d'estudiosos (per exemple: "La vertebración de la España mediterránea", Barcelona, ICM, 3-5 d'abril de 1995). Els principals capítols en què està dividit el llibre són els referits al paisatge socioecològic, als reptes demogràfics, a la unitat i la diversitat dels estils de vida, a la dinàmica d'empresa, a la cooperació regional i a les tendències i els reptes de futur del Mediterrani llatí.

* El Museu Etnològic de Barcelona (MEB) ha editat el catàleg de l'exposició *Filipines. Un segle després, una doble mirada* (Barcelona: MEB, 1998), el qual, a més a més de ressenyar les peces que van ser exposades en l'esmentada exposició, recull un seguit d'articles sobre la temàtica: Muriel Gómez: "Filipines, un segle després, una doble mirada"; Josep M. Fradera: "El procés colonial i les fronteres interiors a la Filipines espanyola"; Josefina Roma: "Quan el món era jove. El que contenen les llegendes igorrot"; Dolors Soriano: "Cistelleria de Filipines"; Yolanda aixelà: "Els musulmans de Filipines"; Lluís Calvo: "Filipines en exhibició: la diversitat cultural com a espectacle"; Conxita Comamala: "Barcelona, ciutat receptora" i Regalado T. José: "La dispersió del patrimoni filipí. Algunes aportacions."

* L'editorial Anthropos, en col·laboració amb la Diputació provincial de Granada, ha publicat el llibre *El aire. Mitos, ritos y realidades*, que ha tingut com a editors J. A. González Alcantud i Carmelo Lisón Tolosana. L'obra aplega les diverses comunicacions i ponències que diversos especialistes van fer amb motiu del col·loqui internacional que, amb el mateix títol, es va fer a Granada els dies 5, 6 i 7 de març de 1997. Atesa la problemàtica del tema, els autors l'han tractat des d'una posició plural, tant metodològicament com temàticament parlant, com una metàfora: metàfora espacial, musical, contaminant, destructiva, creativa, etc. El llibre té com a grans apartats: "Aires míticos", "Volar", "El aire en las mentalidades modernas", "Antropológicas del aire" i "Meteorológicas".

* Els antropòlegs M. Mandianes i F. M. Antón han publicat el llibre *O ciclo da vida* (Vigo: Ir Indo Edicions, 1998), que fa un recorregut sobre els diversos estadis de la vida quotidiana dels gallecs, i intenta posar al descobert tot el conjunt de creences, supersticions, etc., que hi ha en els diversos moments de la vida d'una persona (infància, adolescència, vida adulta, la mort ...).

AVENÇ DE REVISTES

Àrnica (Revista del Consell Cultural de les Valls d'Aneu) Núm. 40 (Març de 1999)
 "Parlant amb Albert Jané". Carles Riera.
 "Mil anys enrere: El misteri d'una parròquia". Josep Espunyes.
 "Lo Visitaire". Lluís Pujal i Carrera.
 "De vaques, arbres i pistes d'esquí: La sostenibilitat del Pirineu". Antonio López López.
 "L'economia, la màgia dels diners?". Ramon Morell.
 "El vol dels ocells". Martí Domínguez.
 "Bruixeria i Pirineu". J. Roma, A. Gari, M. Sagués i P. Coll.
 "Sant Sebastià d'Estaron, recuperació de les pintures murals dels segles XV-XVI". María José Gracia i Àngels Marcé.
 "Les Planes de Son. Centre de Natura i Des-

envolupament Sostenible del Pirineu". Jordi Sargatal i Miquel Rafa.

"Menjar bé, per viure millor". Albert Algueró.

"El Bearn i els senders de la història". Salvador Martínez.

"Les llengües de Mèxic". Ramon Sistac.

"Tems de canvi". Pep Albanell.

BIBLIOGRAFIA

AA.DD. *Festa i ciutat: Europa*. Tarragona: El Mèdol i Institut de Cultura de Barcelona, 1999.

AA.DD. *Dels clots als bombos. La industrialització de la pell*. Igualada: Museu de la Pell d'Igualada, 1998.

AA.DD. *Les revistes dels museus*. Girona: Universitat de Girona, 1998 [Col·lecció Diversitats. Debats de Museologia, núm. 1].

AA.DD. *Con Pan, Aceite y Vino... La triada mediterránea a través de la historia*. Eivissa: Museu Arqueològic d'Eivissa i Formentera, 1998.

BARRIS DURAN, J. *La masia Miravall*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1999.

BUXO, M. J. i DE MIGUEL, J. M., ed. *De la investigació audiovisual*. Barcelona: Proyecto A Ediciones, 1999.

CASTAÑO, J.; SANSANO, G., ed. *Història i crítica de la Festa d'Elx*. Alacant: Universitat d'Alacant, 1998.

CASTELLVI MATEU, LI. *L'ofici de carreter*. Montblanc: Museu de la Conca de Barberà, 1998.

GONZALEZ ALCANTUD, J.A. i LISÓN TOLOSANA, C., ed. *El aire. Mitos, ritos y realidades*. Barcelona: Anthropos i Diputació Provincial de Granada, 1999.

GRAU, J.; PUIG, LI. *Artesania de la festa. Constructors d'instruments musicals. Creadors de figures festives*. Barcelona: Generalitat de Catalunya i Edicions El Mèdol, 1998. [Eines de cultura popular del CPCPTC; 3].

MANDIANES, M. i ANTON, F.M. *O ciclo da vida*. Vigo: Irindo, 1998.

MASSOT I MUNTANER, J., ed. *Memòries de Missions de Recerca per Joan Just-Josep Roma; Joan Amades; Baltasar Samper*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1998.

PUIG I GORDI, LI. *Calendari de danses tradicionals catalanes*. Barcelona: Generalitat de Catalunya i Edicions El Mèdol, 1998. [Col·lecció Guies de cultura popular del CPCPTC].

PUJOL, M. A.; SERRA, J. *La dansa catalana en l'ensenyament primari*. Barcelona: Generalitat de Catalunya i Edicions El Mèdol, 1998. [Eines de cultura popular del CPCPTC; 1].

XUCLÀ, T. *Harmonia popular i moderna*. Barcelona: Generalitat de Catalunya i Edicions El Mèdol, 1998. [Eines de cultura popular del CPCPTC; 2].

ROS, I. *Fritz Krüger. Fotografías de un trabajo de campo en Asturias (1927)*. Xixón: Muséu del Pueblu d'Asturies, 1999.